

Programrapport

Programmets namn: Grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6	Ladokkod: LAG4621h Varberg
Antal högskolepoäng: 240	Årskull 2021h
Programansvarig: Marianne Ståhlbrand fr.o.m. 14/3-23 Maria Ferlin fr.o.m. 2020	

Kommentar kring svarsfrekvens i studentvärderingen och underlag för analys

Underlag som beaktats för programrapporten är:

kursrapporter från programmet, programutvärdering, studentsynpunkter som framförts under programmets genomförande samt inkomna synpunkter från undervisande lärare vid arbetet med programrapporten.

9 studenter av 9 studenter som registrerat sig på sista kursen i programmet har besvarat programutvärderingen, vilket innebär en svarsfrekvens på 100 %.

Enkäten genomfördes i form av en digitalt tillgänglig enkät med 11 fritextfrågor. Tidigare programutvärderingsenkät innehöll enbart 5 frågor. Tanken med det var att det skulle gå snabbt och svara på för studenterna så att svarsfrekvensen kanske kunde bli högre. Svarsfrekvensen blev inte högre och dessutom var det svårt att utläsa vad de egentligen tyckte och vad de fått med sig med de korta svaren. Nu har frågorna kunnat fördjupa deras svar. I analysen syns en större variation än tidigare. Exempelvis så har studenterna innan vid vissa frågor bara lyft VFU som det viktiga. Men med förändring av frågorna så har nu även andra viktiga synpunkter om deras utbildning framkommit.

Enkäten konstruerades via Sunet Survey som lades ut i början av maj tillsammans med ett anslag i Canvas. Vi har vid tidigare tillfällen haft svårt att få högt deltagande på programutvärderingen och har därför ändrat rutinen när den ska genomföras. Vid årskullens sista examination fanns därför tid inlagt för att besvara enkäten som i sin tur lett till hög svarsfrekvens.

Programrapporten är skriven av programansvarig. Alla som är delaktiga i programmet har fått ta del av studenternas utvärdering och utkast av programrapporten och fått komma med synpunkter.

Analys av:

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

I Varberg har studenterna inte upplevt samma möjlighet som i Borås att engagera sig i studentkår och programråd, utbildningsutskott mm.

Alla studenter har möjlighet att vara direkt delaktiga i kursvärderingar som genomförs i slutet av samtliga kurser och genom programutvärderingen i slutet på utbildningen. I kurser om mer än 15hp ska även en mittkursvärdering genomföras. Formen för hur mittkursvärderingen genomförs varierar men kursvärderingen i slutet på kursen genomförs oftast anonymt genom en digital enkät som under första halvan av utbildningen distribueras via lärplattformen PingPong och från 2022 via Sunet Survey. Kursansvariga ansvarar för att formen för kursvärderingen ska passa berörd kurs.

Studenternas kursvärderingar vägs samman med kurslagets värdering och utmynnar i en kursrapport som ska tillgängliggöras för studenter på kursplaneringsmöten och även i digital form. Hur den digitala publiceringen skett har ändrats under studentkullens utbildningstid. Inledningsvis fanns de på Kurs- och programtorget men mot slutet enbart genom att kursansvarig gjorde kursrapporten tillgänglig i en kursyta (PingPong/Canvas) som studenterna lämnat för kommande kurser.

Vid kursplaneringen ska studenterna ha möjlighet att i kursens planeringsskede påverka studiegrupper, schemaläggning och till viss del arbetsformer i kursen.

De flesta av stunderna tycker att de har fått möjlighet att vara delaktiga och kunnat påverkat delar i sin utbildning och i de olika kurserna, medan några menar att de har fått väldigt lite delaktighet.

”Lärarna har varit lyhörda och anpassat sig efter våra önskemål bl.a. gällande studiegrupper samt föreläsningar via zoom istället för på plats.”

”Jag har upplevt att det har funnits möjligheter att vara delaktig, särskilt genom kursutvärderingar och vid vissa kursintroduktioner där lärarna uppmuntrat till dialog kring upplägg och innehåll. I vissa kurser har studenternas synpunkter tagits på allvar och förändringar har genomförts, vilket har skapat en känsla av att våra röster faktiskt betyder något”

”Jag upplever att våra förslag har blivit lyssnade på under utbildningens gång, exempelvis gällande föreläsningar på zoom istället för på plats.”

”Vi har behövt ta ansvar genom att påminna alla lärare om att uppdatera information och uppgifter i canvas under 4 år. Delaktigheten har varit något bristfällig när mycket varit på Zoom”

”Inte i större utsträckning än att vi fått möjlighet att bestämma studiegrupper”

På frågan hur aktiva studenterna själva har varit för att medverka för att ges möjlighet till studentinflytande så är även svaren här väldigt olika.

”Jag har regelbundet deltagit i kursvärderingar och ibland även lyft synpunkter direkt till kursansvariga. Jag har inte varit studentrepresentant i några nämnder, dels för att jag inte haft kännedom om hur man anmäler sitt intresse och dels på grund av tidsbrist. Men när forum för inflytande funnits, har jag försökt bidra.”

”Upplever inte att det funnits särskilt mycket utrymme till detta.”

I Varberg så var detta första gruppen men eftersom inga nya grupper startade efter så blev de också enda gruppen. Därför har möjligheten till större engagemang varit svårare för dessa studenter. Om utbildningen skulle starta där igen behöver man ta hänsyn till detta och se över det.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression

Utbildningen omfattar en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp, inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning, VFU samt ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 165 hp inklusive 15 hp ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning inom relevant verksamhet. Inom de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna skriver studenterna ett tvådelat självständigt arbete (examensarbete) som sammanlagt utgör 30 hp. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna utgörs 30 hp av ett tillval som vid Högskolan i Borås utgörs av ett av följande ämnen: samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen med teknik och bild.

I grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6 i Högskolan i Borås betonas vikten av integrering mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i grundskolan. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I grundlärarutbildning med inriktning mot grundskolans årskurs 4-6 ingår också utveckling av en digital kompetens.

Flertalet av studenterna tycker att undervisningsformer och examinationsformer har varit varierande i positiv bemärkelse. De flesta tycker också att innehållet, undervisningen och examinationsformerna har varit till stöd för sitt eget lärande och utveckling i sin kommande yrkesroll.

”Det har varit till stor hjälp när undervisningen varit konkret kopplad till klassrumspraktik, exempelvis i didaktiska kurser eller när vi fått arbeta med lektionsplaneringar. Vissa examinerande grupparbeten har också gett djupare förståelse genom diskussion. Däremot har kurser med mycket självstudier och begränsad handledning ibland känts otydliga och inte gett samma lärandestöd.”

”Mycket av innehållet har jag haft god nytta av, men upplevde framförallt att termin 1 var för "flummig". Det har varit en bra balans mellan salstentor, inlämningsuppgifter och grupparbeten.”

Men givetvis går åsikterna isär en del och alla uppskattar inte alla moment eller undervisningsformer.

” Att sitta i grupper (random grupper i breakout rooms) och diskutera har aldrig varit särskilt givande. Där blir folk mest osäkra eftersom vi inte känner varandra. Får vi däremot diskutera i studiegrupper, där man redan är trygg så ger det mer”

” Kan tycka att innehållet varit bra men uppgifterna har varit enformiga och inte uppdaterade. Har pratat med lärare som studerade för 6 år sedan och de gjorde exakt samma uppgifter. Det är lite komiskt då vi utbildar oss till lärare och ska reflektera och utveckla vår undervisning. Men högskolan gör inte det.”

De flesta studenterna tycker att progressionen är ganska tydlig under utbildningen.

”Progressionen har märkts tydligt i det ökade kravet på självständighet och reflektion, särskilt inom VFU och examensarbetet. I början låg fokus mer på att förstå skolan som struktur, medan senare kurser har fokuserat mer på undervisning, bedömning och vetenskaplig grund.”

Studenterna har VFU på 7 av 8 terminer och VFU-perioderna varar mellan 2 och 5 veckor. Utöver de har de upptill fem dagar fältdagar per termin. Under termin 3 som är tillvalskurs SO, NO eller bild där är ingen VFU utlagd med studenterna genomför fem fältdagar. VFU är oftast uppskattad av studenterna och där de tycker att de får med sig mycket till sitt kommande yrke.

”Det bästa med VFU har varit att få omsätta teori i praktik och få handledning direkt i klassrummet. Det har gett mig insikt i läraryrkets verklighet”

”Att ha engagerade handledare har varit det absolut viktigaste. Det bästa har varit att få möjlighet till att observera och reflektera över olika situationer.”

Det som 7 av 9 studenter lyfter är VFU-uppgifterna som det tycker blir för många och svårt att hinna med under dessa korta perioder. Även bedömningsunderlagen lyfts som otydliga och såra att förstå av både student och handledare.

”Under några av VFU-perioderna har uppgifterna från Högskolan varit så omfattande och många gånger otydliga, att det har tagit upp för mycket tid och energi att lösa dem. Både jag och mina handledare har desutom tyckt att bedömningsunderlagen inte känns verklighetsförankrade.”

” Bedömningsunderlaget är alltid svårt att förstå och är onödigt krångligt. Både handledare och studenter ser det som ångestladdat.”

Bedömningsunderlagen för samtliga kurser i VFU och även en del VFU- uppgifter har setts över och reviderats till hösten 2025.

Forskningsanknytning i programmet

Programmets forskningsanknytning består precis som föregående år av kurslitteratur samt föreläsningar med koppling till relevant forskning inom de olika områden och ämnen som ingår i programmet. Denna koppling sker både genom att lärare som bedriver egen forskning undervisar i programmet och genom att undervisande lärare anknyter till annan forskning. Inom UVK-kurserna anknyts till forskningsområden som berör hela skolväsendet och under kurser med ämnesteorier och ämnesdidaktik sker forskningsanknytningen huvudsakligen mot ämnesdidaktik, även om forskning relaterad till ämnesstoffet också förekommer. Därtill krävs att studenterna söker, läser, analyserar och presenterar vetenskapliga artiklar under programmets gång och då främst i de avslutande examensarbetskurserna.

Här lyfter flertalet av studenterna att de har fått ta del av mycket forskning i sin utbildning och att de ser att det gett en god grund till sitt kommande yrke.

”Vi har fått med oss grundläggande teoretiska perspektiv och forskning, särskilt inom pedagogik och didaktik. Det vetenskapliga perspektivet har ofta lyfts i seminarier och skrivuppgifter, vilket gett mig verktyg att tänka kritiskt och reflekterande kring undervisning.”

”Jag har fått upp ögonen för att forskningen är det som gör läraryrket till en profession. Vi ska kunna styrka det vi gör som lärare med forskning, vilket skapar en grund att stå på.”

Resurser

Programmet består av 16 kurser (18 stycken kursplaner om man räknar termin tre). Termin tre är tillvalskurs på 30 hp och tillvalen som fanns att tillgå var naturorienterandeämnen med teknik och samhällsorienterade ämnen och bild. Här sker ingen VFU men de har 5 fältdagar.

På sex av kurserna görs samläsning med andra grundläraresprogram och även förskolläraresprogrammet. Därutöver har studenten haft tillgång till VFU-lärare i grundskolan och en i grundskolan yrkesverksam mentor sista året i utbildningen.

Lärosätet har under programmets gång bytt styrsystem för personalplanering och det finns ingen helhetsbild gällande resurserna som programmet har fått. Det har dock inte gjorts någon omstrukturering gentemot året innan och tilldelning av resurserna bedöms av programansvarig och programutvecklingsgrupp vara omkring samma som för årskullen innan. I programmet har adjunkter, lektorer och professorer undervisat, vilket också kan relateras till vår strävan efter forskningsanknytning. Docenter och professorer har främst undervisat i programmets senare del, inkl. inom examensarbeten. Studenterna har därutöver haft tillgång till VFU-handledare under VFU-perioderna.

Programmets användbarhet och förberedelser för arbetslivet

Vad studenterna tycker om programmets användbarhet och förberedelser för arbetslivet är ganska likt föregående år. Många studenter ger en positiv syn och tycker att de har fått med sig en god grund som förbereder dem inför arbetslivet. Men även här som i tidigare år tar upp de saker som de saknar och inte känner sig väl förberedda på som bedömning, utvecklingssamtal och föräldrakontakt samt specialpedagogik.

”Genom att vi har fått arbeta med både forskningsartiklar och exempel från yrkesverksamma lärare har jag lärt mig att kombinera teori och praktik. Uppgifter där vi analyserat lektionsupplägg eller bedömt elevexempel har varit särskilt värdefulla”

”Jag upplever att lärarprogrammet gett mig en trygghet i att börja arbeta som lärare. Jag har fått en grundläggande kunskap i hur skolan fungerar, hur barns utveckling ser ut, olika undervisningsstrategier osv. Jag hade dock velat ha mer verksamhetsförankrade kursmoment, till exempel hur man gör en terminsplanering, eller exempel på matriser där man lägger in omdömen. Jag saknar också kurser inom de vanligaste förekommande digitala verktygen”

”Jag saknar mer utbildning i konflikthantering, föräldrakontakt och ledarskap i klassrummet. Det vore också värdefullt med mer digital pedagogik och fler praktiska inslag tidigare i utbildningen. Jag önskar även större möjlighet att påverka innehåll och upplägg i vissa kurser.”

Flera studenter lyfter att det saknas en tydlig struktur, att en del uppgifter är otydliga och att lärarna inte uppdaterat i olika ytor som exempelvis Canvas. Detta är lyft på programutvecklingsgruppen och vi hoppas att det har skett en översyn.

” Svagheter är definitivt att flera lärare glömt att uppdatera Canvas för oss. Uppgiftsbeskrivningarna i Canvas är inte uppdaterade och många gånger krångliga att förstå.”

” Svagheter - otydlighet i uppgiftsbeskrivningar med gammal information. Styrkor - workshops och seminarier samt studiegrupper”

” Förbättring kan göras genom att samtliga lärare uppdaterar uppgifter och kontrollerar så allt stämmer. Vi studenter ska inte behöva påminna om att de kopierat från tidigare kurser.”

”Styrkor: Engagerade lärare, relevant innehåll, och bra VFU-perioder. Svagheter: Ibland bristande samordning mellan kurser, otydliga instruktioner och för få forum för studentinflytande. En förbättring vore mer samverkan mellan kurser och bättre koppling mellan teori och praktik.”

Övrigt

Till 28 planerade platser registrerades 16 studenter termin 1 våren 2021. 9 studenter registrerades i sista kursen under utbildningen. Några har hoppat av längs vägen, andra har kommit åter från studieuppehåll eller bytt från andra lärosäten till senare del av program. Alla 9 studenter har tagit examen från programmet.

Denna grupp i Varberg var den första gruppen som startade grundlärarprogrammet 4-6. I Varberg hade det innan bara funnits förskolelärarprogrammet och grundlärarprogrammet med inriktning mot fritidshemmet. Denna grupp blev också den enda gruppen eftersom det året efter och följande år inte togs in några nya studenter till grundlärarprogrammet i Varberg. Det är en anledning att de kan ha känt sig lite ensamma.

”Vi har varit lite bortglömda i Varberg så vissa moment har inte riktigt fungerat, vissa uppgiftsbeskrivningar har inte varit uppdaterade. En styrka är att jag upplever att det funnits en röd tråd genom utbildningen och VFU har fungerat på ett bra sätt.”

Eventuella förslag till förändringar

Eftersom detta är sista gruppen som läser grundlärarprogrammet i Varberg så kommer inte vi inte göra några förändringar på den studieorten. Men det finns vissa synpunkter som är viktiga att ta del av till grundlärarutbildningen 4-6 i Borås eftersom vi är samma läroplan och har samma kursplaner.

- Fortsatt översyn av VFU- uppgifterna
- Se över studentytor som ex. Canvas att innehållet och informationen stämmer.
- Examensarbetskurserna termin 7 och 8 struktur, handledning, examinationer

